

яка знаходиться у постійному русі і має постійно нові або доповненні старі підходи щодо визначення предмета криміналістики.

Література

1. Гросс Г. Руководство для судебных следователей как система криминалистики. Новое изд., перепеч. с изд. 1908 г., Москва: Лекс Эст, 2002, 1088 с.

2. Ланцедова Ю.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: НАУ, 2017. С. 16-27.

3. Якимов И.Н. Криминалистика. Руководство по уголовной технике и тактике. Москва: Лекс Эст, 2003, 496 с.

УДК 343.622(043.2)

Устименко О. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Сисоєва В. П., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВБИВСТВО МАТРІ'Ю СВОЄЇ НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА НОРВЕГІЇ

Злочини проти життя, зокрема вбивство, посягають на найбільш важливе, природне і невід'ємне право кожної людини. Останнім часом в Україні спостерігається стабільне зростання кількості злочинів, що вчинюються проти дітей. Це, безперечно, негативне явище, оскільки діти внаслідок їхньої фізичної та розумової незрілості потребують відповідного правового захисту як до, так і після народження. Одним із заходів, спрямованих на реалізацію цього положення та захисту життя дитини від протиправних посягань, є відповідні норми законодавства.

Законодавство України передбачає відповідальність за умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Відповідно до статті 117 Кримінального кодексу (далі – КК) України умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини під час пологів або відразу після них карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк. Дана стаття КК України визначає специфічні ознаки умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини [1]. Ними є:

- потерпіла особа — власна новонароджена дитина;
- спеціальний суб'єкт — виключно мати потерпілої дитини, яка є осудною і на момент вчинення злочину досягла 14-річного віку, а також обстановка пологів або відразу після них [4, с. 13].

Момент виникнення умислу в матері вбити новонароджену дитину не впливає на кваліфікацію злочину, що розглядається [3, с. 57]. Якщо зазначений злочин вчинено у співучасті з іншими особами (батьком дитини, знайомими тощо), то дії співучасників кваліфікуються за

пунктами 2, 12 ч. 2 ст. 115 КК України, якщо вони є співвиконавцями злочину, або за цими пунктами і відповідними частинами ст. 27 КК України, якщо вони були іншими співучасниками злочину [1]. Обставини, що пом'якшують відповідальність матері, на співучасників не поширюються [5, с. 203]. На мою думку, у регулюванні відповідальності за даний злочин існують певні протиріччя, адже суспільна небезпечність цього злочину суперечить його законодавчій оцінці. Дане діяння визначається як злочин середньої тяжкості із привілейованою караністю винної особи. Проте не враховано той факт, що злочин вчиняється із задалегідь обдуманим умислом щодо новонародженої дитини, тобто особи, яка перебуває в безпорадному стані, більше того він вчиняється матір'ю, тобто близьким родичем.

Для усунення зазначених вище недоліків необхідно вивчати досвід зарубіжних країн у цій сфері. Розглянемо, як регулюється даний вид злочину в законодавстві Норвегії. Так, КК Норвегії передбачає відповідальність за основний і кваліфікований склади вбивства новонародженої дитини у ст. 234 КК Норвегії [2, с. 204]. Частина 1 цієї статті регламентує відповідальність матері за вбивство власної дитини при народженні або протягом 24 годин після нього. При цьому законодавець не наголошує на особливому психічному та фізичному стані жінки-породіллі. Привілейованим злочином цей вид вбивства вважати не можна, оскільки санкція ч. 1 ст. 234 КК Норвегії перевищує санкцію статті за просте вбивство – тюремне ув'язнення строком від 1 до 8 років позбавлення волі (до 6 років – за вбивство без обставин, що обтяжують та пом'якшують покарання). Обставинами, що обтяжують вбивство матір'ю новонародженої дитини (ч. 2 ст. 234 КК Норвегії), є вчинення цього злочину повторно або при особливо обтяжуючих обставинах. У такому разі санкція статті передбачає тюремне ув'язнення строком до 12 років позбавлення волі. За незаконне залишення новонародженої дитини протягом доби після пологів, якщо в результаті цього дитині було заподіяно смерть або значні тілесні ушкодження, настає відповідальність за ст. 244 КК Норвегії. Норвезький законодавець закріпив декілька норм, пов'язаних з відповідальністю генетичного батька дитини. Прикладом є ситуації, коли жінка посягає на життя народженої дитини або навіть плоду через нужденність або інший безпорадний стан, а також через невиконання батьком дитини своїх обов'язків. Санкція для батька дитини становить до 3 років позбавлення волі (ст. 240 КК Норвегії). До того ж, відповідальність батька може наставати в разі незапобігання діям матері, які призвели до смерті дитини або до загрози її життю, рівно як і життю плоду (ст. 241 КК Норвегії). Щодо виду і розміру покарання за дітовбивство, необхідно зазначити, що найвища межа покарання закріплена законодавцем Норвегії — позбавлення волі на строк до дванадцяти років.

Проведене порівняльне дослідження кримінальної відповідальності за умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини за законодавством України та Норвегії дає можливість зробити наступний висновок. Можна сказати, що норвезьке законодавство є більш розвинутим ніж українське, адже воно враховує матеріальний аспект у сімейних відносинах і покладає на обох батьків відповідальність за свою дитину. Щодо законодавства України, то я вважаю, що воно потребує перегляду статті 117 КК України, адже суспільна небезпечність цього злочину суперечить його законодавчій оцінці.

Література

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

2. Уголовное законодательство Норвегии: пер. с норвежского. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2003. 375 с.

3. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; за заг. ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 544 с.

4. Семенюк І.С. Відповідальність за умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини за кримінальним законодавством України та зарубіжних країн : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2017. 20 с.

5. Сосніна О.В. Кримінальна відповідальність за вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини за законодавство держав континентальної Європи. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки*. Львів, 2018. Вип. 7. С. 200-211.

УДК 343.352(043.2)

Черіпко М.І., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лисько Т.Д., к.ю.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Впровадження реформ в країні та розбудова правової держави потребує врахування рівня корупції у всіх сферах життєдіяльності суспільства задля отримання реальних фактичних результатів та максимальної ефективності у діяльності з протидії.

Питання боротьби з корупцією стали предметом пильної уваги в діяльності усього державного механізму, а також контролю з боку громадськості та ЗМІ, що підтверджує актуальність дослідження, незалежно від форм прояву такого явища як корупція.